

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 31 lipca 2026 r.
Znak sprawy: RRE.wpz.058.17.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: zapytania poselskiego nr 3638 z dnia 15 lipca 2026 r.

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na zapytanie poselskie nr 3638 z dnia 15 lipca 2026 r., złożone przez Panią posłankę Iwonę Małgorzatę Krawczyk w sprawie pogarszającej się sytuacji ekonomicznej producentów mleka oraz planowanych działań stabilizujących rynek, informuję co następuje.

Ad. pyt. 1 – Czy Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzi bieżący monitoring relacji pomiędzy kosztami produkcji mleka a cenami jego skupu? Jeżeli tak, jakie są aktualne wyniki tych analiz?

Ad. pyt. 2 – Czy Ministerstwo dysponuje danymi określającymi, w ilu gospodarstwach cena skupu mleka nie pokryw kosztów jego produkcji?

Sytuacja na rynkach rolnych jest na bieżąco monitorowana zarówno przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jak i Komisję Europejską. Dane pozyskiwane na podstawie prowadzonego monitoringu, jak i opracowywane na ich podstawie analizy krótko, średnio i długoterminowe, są bezpłatnie udostępniane w prowadzonych przez te instytucje serwisach elektronicznych.

Zgodnie z przepisami ustawy o rolniczych badaniach rynkowych oraz rozporządzenia w sprawie zbieranych danych rynkowych, prowadzone są badania obejmujące:

- ceny skupu mleka surowego, zarówno o standardowych parametrach, jak i ekologicznego,

- ceny sprzedaży mleka i produktów mlecznych przez zakłady mleczarskie,
- ceny zakupu mleka i produktów mlecznych przez podmioty handlu detalicznego oraz przetwórstwa.

Zgromadzone dane podlegają opracowaniu w formie zagregowanej i publikowane są w biuletynach informacyjnych „Rynek mleka”, udostępnianych na stronie internetowej ZSRIR:

<https://zsrir.minrol.gov.pl>

Zarówno aktualne, jak i archiwalne dane rynkowe mogą być również, bezpośrednio na wskazanej stronie internetowej, samodzielnie przeglądane i wizualizowane np. na wykresach, a także pobierane do plików zewnętrznych (xlsx), zgodnie z indywidualnymi potrzebami.

Dane dotyczące cen detalicznych wybranych produktów mleczarskich są dostępne na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego:

<https://dbw.stat.gov.pl/baza-danych>

Regularne badania z zakresu opłacalności produkcji rolnej, w tym surowca mlecznego, są realizowane przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy (IERiGŻ-PIB), który służy jako merytoryczne zaplecze MRiRW w zakresie analiz rynkowych, w tych wykonywanych ad hoc. Wyniki realizowanych przez IERiGŻ-PIB analiz są udostępniane w szeregu publikacji, z których dwa razy do roku do wydawany jest biuletyn „Rynek mleka – stan i perspektywy”

(**<https://ierigz-publicacje.pl/kategoria-produktu/ar>**) obejmujący takie obszary tematyczne jak: pogłowie krów, produkcja i sprzedaż surowca mlecznego, przetwórstwo mleka, spożycie mleka i jego przetworów, handel zagraniczny i ceny.

Zwiększenie transparentności rynku polegające na monitorowaniu, analizowaniu oraz udostępnianiu danych zbieranych na wszystkich etapach łańcucha żywnościowego jest także jednym z kluczowych zadań realizowanych przez Polskę i pozostałe państwa członkowskie w ramach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej (WPR UE). Celem tego działania jest przede wszystkim wzmocnienie pozycji przetargowej producentów rolnych w stosunku do innych podmiotów w łańcuchu rolno-żywnościowym, takich jak przetwórcy i handlowcy. Uruchomione przez Komisję Europejską obserwatoria rynkowe oraz portal rolny, dostępne w Internecie dla wszystkich zainteresowanych pod poniższymi adresami:

- https://agriculture.ec.europa.eu/data-and-analysis/markets/overviews/market-observatories_en
- <https://agridata.ec.europa.eu/extensions/DataPortal/home.html>

zawierają zarówno aktualizowane na bieżąco dane rynkowe, umożliwiające między innymi prześledzenie jak kształtują się bieżące marże producentów mleka, ceny na poszczególnych ogniwach łańcucha dostaw, jak i oferują dostęp do krótko i średniookresowych analiz rynkowych.

Ad. pyt. 3 – Jakie czynniki, w ocenie Ministerstwa, mają obecnie największy wpływ na spadek cen skupu mleka w Polsce?

Ad. pyt. 4 – Czy Ministerstwo określa poziom ceny skupu mleka zapewniający pokrycie średnich kosztów produkcji oraz osiągnięcie minimalnej rentowności gospodarstw mlecznych? Jeżeli tak, jaki jest obecnie ten poziom?

Polska jest krajem nadwyżkowym w produkcji mleka. To powoduje, że wyniki finansowe uzyskiwane przez polską branżę mleczarską, a w konsekwencji także ceny płacone przez przetwórców rolnikom za surowiec mleczny są powiązane z sytuacją na rynkach światowych.

Obserwowany od jesieni 2025 r. spadek cen surowca mlecznego w Polsce jest efektem sytuacji popytowo-podażowej na świecie. Działają tu te same mechanizmy, które doprowadziły do historycznie wysokiego poziomu krajowej ceny skupu mleka w grudniu 2024 r. (263,37 zł/100kg). W Polsce, która jest obecnie czwartym po Niemczech, Francji i Niderlandach producentem mleka krowiego w Unii Europejskiej, krajowa roczna produkcja surowca mlecznego od 2022 r. przekracza poziom 15 mln ton, co sprawia że Polska jest całkowicie samowystarczalna w tym obszarze. Krajowe spożycie przetworów mlecznych, które wzrosło w latach 2004-2024 z poziomu 174 litrów do 281 litrów na jednego mieszkańca, nie jest w stanie zagospodarować całej krajowej podaży mleka. W efekcie, każdego roku około 4,8 mln ton wyrażonych w ekwiwalencie surowca mlecznego (tj. ok. 32% całkowitej produkcji) jest przedmiotem eksportu. Obserwowany od 2025 r., i kontynuowany także w I połowie 2026 r., wzrost podaży mleka na najważniejszych rynkach światowych (Australia, Nowa Zelandia, UE, USA i Wielka Brytania) doprowadził, po wielu miesiącach wcześniejszych wzrostów, do głębszej korekty zarówno unijnych, jak i światowych cen zbytu. Niższe przychody ze sprzedaży przetworów mlecznych przełożyły się na obniżenie średnich cen skupu mleka na obszarze całej UE, w tym w Polsce.

Ad. pyt. 5 - Czy Ministerstwo przewiduje podjęcie działań mających na celu poprawę sytuacji ekonomicznej producentów mleka? Jeżeli tak, jakie instrumenty wsparcia są obecnie analizowane lub przygotowywane?

Ad. pyt. 6 - Czy prowadzone są rozmowy z Komisją Europejską dotyczące możliwości uruchomienia nadzwyczajnych instrumentów wsparcia dla producentów mleka w związku z pogarszającą się sytuacją rynkową?

Mając na uwadze natężenie zmian, które dotyczą sektor mleczarski od jesieni 2025 r., Polska podtrzymuje stanowisko, że Komisja Europejska powinna podjąć pilne działania w celu zachowania rentowności gospodarstw mleczarskich i zapewnienia stabilności sektora. Możliwość rynkowego reagowania na niestabilność cen jest ograniczona w ramach instrumentów wspólnej polityki rolnej, m.in. ze względu na progi referencyjne i ceny interwencyjne ustalone na poziomie UE, które mają wysokość niższą niż ceny na wolnym rynku. Dlatego jednym z elementów osiągnięcia gotowości szybkiego reagowania powinno być, w opinii Polski, także urealnienie poziomów cen interwencyjnych masła i odtłuszczonego mleka w proszku.

Jednakże kolejne reformy WPR UE wskazują na stopniową choć wyraźną zmianę jej charakteru, polegającą m.in. na przejściu od mechanizmów wsparcia rynkowego, kierowanych z poziomu Brukseli, do instrumentów świadomego zarządzania podażą, w której swój aktywny udział mają organizacje producentów, zrzeszenia organizacji producentów oraz organizacje międzybranżowe.

W dniu 7 lipca 2026 r. Komisja Europejska przyjęła dokument „Strategia dla produkcji zwierzęcej”. Jego celem jest stworzenie długoterminowych ram dla konkurencyjnego, odpornego i zrównoważonego sektora, przy uwzględnieniu różnorodności modeli produkcji w UE. Strategia ma zwiększyć przewidywalność, wspierać inwestycje i wzmacniać odporność sektora, a także ukierunkować odpowiednie wykorzystania WPR i innych instrumentów finansowych.

Kwestia bieżącej sytuacji na rynku, urealnienia cen interwencyjnych, jak i systemowych działań zdefiniowanych przez pięć kluczowych filarów (odporność, konkurencyjność, dobrostan, zrównoważoność, unikatowość) w ww. strategii dla produkcji zwierzęcej, były przedmiotem rozmów, zarówno przedstawicieli sektora mleczarskiego, jak i władzy ustawodawczej oraz wykonawczej, na spotkaniach z Panem Christianem Hansenem, Komisarzem UE ds. Rolnictwa, podczas jego wizyty w Polsce w dniach 18-19 czerwca 2026 r.

W dniu 10 lipca 2026 r., Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, wraz z ośmioma innymi ministrami rolnictwa UE, skierował pismo do Komisarza UE ds. Rolnictwa, w którym zwracają uwagę, że sytuacja na rynku mleka wymaga podjęcia działań wspierających sektor mleczarski, a także wnioskuje o powołanie Forum Wysokiego Szczebla, które zajmie się transparentną dyskusją na temat przyszłości sektora mleczarskiego.

W dniu 17 lipca 2026 r. pozytywną opinię Komitetu ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych – Kwestie Horyzontalne uzyskał *projekt rozporządzenia wykonawczego Komisji przewidującego nadzwyczajne wsparcie finansowe dla rolników dotkniętych konkretnymi problemami mającymi wpływ na ich ekonomiczną rentowność, wynikającymi z kryzysu na Bliskim Wschodzie*. Projekt przewiduje przyznanie pomocy finansowej rolnikom unijnym we wszystkich p.cz. w łącznej wysokości 540 mln EUR, z czego polscy rolnicy otrzymają drugą po Francji alokację środków w wysokości ponad 66,6 mln EUR. Powyższe środki mogą zostać wykorzystane na wypłaty rekompensat rolnikom najbardziej dotkniętym skutkami kryzysu na Bliskim Wschodzie w zakresie kosztów w gospodarstwach rolnych związanych z cenami nawozów, cenami energii lub obydwoma tymi czynnikami, w najbardziej dotkniętych sektorach lub produktach, z tytułu ich strat gospodarczych.

Oczekiwana w ramach WPR coraz bardziej aktywna rola przedstawicieli branży produkcyjno-przetwórczej w zapewnianiu równowagi popytowo-podażowej oraz budowaniu odporności i zrównoważoności poszczególnych sektorów produkcji rolnej powinna znaleźć swoje odzwierciedlenie w zaangażowaniu w wytyczenie kierunków dalszych działań i opracowanie strategii rozwojowych.

Wpisując się w te oczekiwania, w dniu 5 maja 2026 r., w centrum prasowym Polskiej Agencji Prasowej miała miejsce konferencja prasowa mleczarskich organizacji branżowych pt. „*Prezentacja kierunków rozwoju polskiego mleczarstwa do 2035*”.

Niezależnie od powyższego, MRiRW zleciło IERiGŻ-PIB opracowanie „*Założeń strategii rozwoju sektora produkcji zwierzęcej w Polsce*”.

Zadanie obejmuje poniższe cele:

- Opracowanie diagnozy uwarunkowań rozwoju sektora produkcji zwierzęcej w Polsce (rynkowych, regulacyjnych, środowiskowych i strukturalnych) wraz z identyfikacją kluczowych ograniczeń i czynników ryzyka.
- Ocena adekwatności obecnych instrumentów wsparcia w ramach WPR oraz sformułowanie propozycji kierunków/interwencji w nowych ramach po 2027 r.

- Zdefiniowanie strategicznych dylematów rozwojowych sektora oraz przygotowanie wariantowych ścieżek rozwoju i polityki (scenariusze) wraz z kryteriami porównawczymi.
- Koordynacja debaty publicznej: mapowanie interesariuszy, zebranie i synteza stanowisk, wypracowanie obszarów konsensusu i rozbieżności oraz przełożenie wniosków z konsultacji na warianty polityki.

Realizacja zadania jest przewidziana na 2026 r. z opracowaniem wstępnym (metodyka, wstępna diagnoza, plan konsultacji) oraz raportem końcowym (założenia strategii, warianty ścieżek, propozycje WPR po 2027 r., synteza debaty) – do 30 listopada 2026 r. Zakłada się, że przygotowanie powyższych założeń będzie niezbędnym punktem wyjścia dla kontynuowania w 2027 r. prac analitycznych celem opracowania strategii dla rozwoju sektora produkcji zwierzęcej w Polsce, pozwalającej na skoordynowane i efektywne wykorzystanie w ramach Planu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego środków finansowych WPR na lata 2028-2034.

Ad. pyt 7 – Czy Ministerstwo rozważa przygotowanie krajowego programu wsparcia dla gospodarstw mlecznych w przypadku utrzymania się cen skupu poniżej kosztów produkcji?

Ad. pyt. 8 - Jak Ministerstwo ocenia perspektywy rynku mleka w Polsce w drugiej połowie 2026 roku oraz jakie działania planuje podjąć w celu ograniczenia ryzyka dalszej utraty rentowności gospodarstw mlecznych?

Perspektywy rynku mleka w II połowie 2026 r. można ocenić jako umiarkowanie korzystne. Prognozy Komisji Europejskiej wskazują, że unijny rynek mleka powinien pozostać stabilny, jednakże pod znaczącą presją rosnącej podaży surowca. Wysoka podaż mleka będzie ograniczała potencjał wystąpienia tendencji wzrostowych. Ceny skupu mleka prawdopodobnie ustabilizują się na poziomach nieco niższych niż w rekordowym okresie 2024-2025, ale nie przewiduje się gwałtownego załamania rynku, z uwagi na stabilny popyt, zarówno na rynku wewnętrznym UE, jak i rynkach światowych. Najbardziej perspektywicznymi segmentami produkcji pozostaną sery, produkty wysokobiałkowe i serwatka. Dla producentów kluczowe znaczenie będzie miała kontrola kosztów produkcji oraz efektywność gospodarowania, a wśród największych zagrożeń wymienia się eskalację konfliktu na Bliskim Wschodzie oraz związaną z nim niepewność na rynku energii i paliw mającą wpływ na wzrost cen nawozów i transportu, co przekłada się na wzrost kosztów produkcji rolnej i przetwórstwa. Znacznym zagrożeniem dla stabilności rynku, przy obecnym wzroście podaży surowca mlecznego we wszystkich znaczących obszarach jego produkcji na

świecie, byłby też ewentualny spadek popytu na produkty mleczarskie na świecie, głównie ze strony Chin.

Tym większego znaczenia dla stabilizacji krajowego rynku rolno-spożywczego, w tym rynku mleka i jego przetworów, nabiera jeden z celów Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi jakim jest unormowanie zasad współpracy branży z sieciami handlowymi oraz ograniczenie stosowania nieuczciwych praktyk handlowych.

Krajowy sektor mleczarski w dokumencie „*Prezentacja kierunków rozwoju polskiego mleczarstwa do 2035*” ocenia, że:

- rośnie przewaga kontraktowa sieci handlowych względem zakładów mleczarskich;
- następuje stopniowe przejmowanie marż rolników i przetwórców przez handel detaliczny i pogorszenie ich kondycji ekonomicznej;
- zmniejsza się dostępności produktów regionalnych;
- 70% udział zagranicznych sieci handlowych na polskim rynku, daje co prawda możliwość sprzedaży polskich produktów w innych krajach w ramach danej sieci handlowej, ale jednocześnie grozi preferowaniem produktów ze swoich krajów.

Mając powyższe na uwadze, na spotkaniu zorganizowanym w dniu 17 czerwca 2026 r. w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi z przedstawicielami sektora przetwórczego, w którym uczestniczyła m.in. prezes Polskiej Izby Mleka oraz wiceprezydent Cogeca, Pani Agnieszka Maliszewska, zwrócono uwagę, że presja cenowa ze strony sieci handlowych przenoszona jest na przetwórców, a następnie na producentów rolnych. W sektorze mleczarskim obniżki cen szczególnie dotyczą dostawców mleka. Aby poprawić równowagę w łańcuchu dostaw, poprzez wzmocnienie pozycji i ochrony polskich producentów oraz przejrzystości rynku wskazano m.in. na potrzebę nowelizacji ustawy dotyczącej przewagi kontraktowej i rozszerzenia katalogu zakazanych praktyk oraz wypracowanie zasad współpracy między dostawcami a sieciami handlowymi. Wśród omawianych propozycji zmian znalazło się także zwiększenie kompetencji i zasobów Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKIK). W tym kontekście należy podkreślić dotychczasowe działania prowadzone przez UOKIK na rynku mleczarskim na rzecz poprawy relacji między dostawcami surowca mlecznego a przetwórcami go skupującymi. Wśród kwestionowanych przez UOKIK praktyk stosowanych w umowach zawieranych pomiędzy rolnikami i mleczarniami znalazły się zapisy dotyczące zasad ustalania ceny skupu mleka i jej zmiany, badania jakości mleka, wypowiedania umów i stosowania kar umownych oraz klauzule dotyczące wyłączności i siły wyższej.

Prowadzone przez UOKIK kontrole oraz rozmowy z organizacjami branży mleczarskiej w Polsce mają na celu wyeliminowanie zachowań niekorzystnych dla rolników oraz wypracowanie dobrych praktyk rynkowych, a w efekcie poprawę relacji pomiędzy przetwórcami a producentami mleka.

Ad. pyt. 9 – Czy Ministerstwo prowadzi analizy dotyczące wpływu obecnych cen skupu mleka na liczbę gospodarstw rezygnujących z produkcji mlecznej oraz na bezpieczeństwo żywnościowe kraju? Jeżeli tak, jakie są ich wyniki?

W wyniku likwidacji w UE z dniem 1 kwietnia 2015 r. systemu kwot mlecznych, a tym samym zniesienia obligatoryjnych opłat finansowych nakładanych na państwa członkowskie na jego nadprodukcję, rośnie systematycznie produkcja surowca mlecznego w Polsce oraz zwiększa się ilość mleka przeznaczanego do skupu. Jak już wspomniano, krajowa roczna produkcja surowca mlecznego w Polsce od 2022 r. przekracza poziom 15 mln ton, z czego dostawy surowca do przetwórstwa mleczarskiego osiągnęły w 2025 r. poziom 13,6 mld litrów i stanowiły 85% produkcji mleka. Wzrostowi skupu towarzyszy zmniejszanie zużycia mleka w gospodarstwach na samozaopatrzenie (ok. 1,4 mld l) i na cele paszowe (ok. 0,7 mld l). Znaczący eksport polskich przetworów mlecznych powoduje, że stają się one coraz bardziej rozpoznawalne i chętnie kupowane już nie tylko przez konsumentów w UE, ale także w Azji, na Bliskim Wschodzie, Afryce i obu Amerykach, a przychody polskiego sektora mleczarskiego ze sprzedaży tych produktów rosną.

Na powyższy sukces polskiej branży mleczarskiej złożyło się wiele czynników, takich jak np. poprawa jakości surowca mlecznego i modernizacja zakładów przetwórstwa mleka, ale jednocześnie towarzyszyły mu zmiany strukturalne. Jak zauważa Polska Izba Mleka¹ „Polski sektor mleczarski zmieniał się na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci znacząco pod względem ilości podmiotów przetwarzających mleko. W 1995 roku, czyli w pierwszych latach transformacji, mieliśmy 336 zakładów i spółdzielni mleczarskich, w 2004 roku było ich już dużo mniej, bo 265, w 2020 na rynku funkcjonowało już tylko 148 zakładów i spółdzielni, a w ubiegłym roku w statystykach mieliśmy 121 zakładów prywatnych i spółdzielni zajmujących się przetwórstwem i skupem mleka. Te dane pokazują najbardziej, jak proces konsolidacji postępuje na polskim rynku. (...). Nie jest to jednak wyłącznie historia bankructw. W wielu przypadkach mniejsze zakłady zostały włączone do większych organizacji lub zdecydowały się na połączenie z innymi spółdzielniami.” Podobne zmiany dotyczą także

---

¹Insider nr 18/2026 z 28 lipca 2026 r.

liczby producentów surowca mlecznego, a procesy koncentracji produkcji i przetwórstwa mleka nie są charakterystyczne wyłącznie dla Polski, ale dotyczą całego obszaru Unii Europejskiej. Obecnie jednym z najpoważniejszych wyzwań przed jakim stoi unijne, w tym polskie, rolnictwo staje się brak następców, chętnych do pozostania na wsi i prowadzenia gospodarstw rolnych. Dlatego w dokumencie „*Strategia dla produkcji zwierzęcej*” podkreślono, że produkcja zwierzęca ma pozostać ważnym elementem utrzymania aktywności gospodarczej na terenach wiejskich, szczególnie w regionach zagrożonych wyludnieniem lub o mniej korzystnych warunkach gospodarowania, a w perspektywie WPR na lata 2028-2034 przewiduje się wzmocnienie instrumentów związanych z odnową pokoleniową w rolnictwie oraz specjalne płatności i mechanizmy wsparcia dla młodych rolników, m.in. ułatwienie dostępu do ziemi, kredytów i finansowania.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Małgorzata Gromadzka

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów